

izhaja razen pondeljka in črta po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1'20. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 1'00. Pri večjem naročilu popust.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerike K 360.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I., Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

O zunanji politiki in dunavski federaciji.

Gospodarske razmere v Jugoslaviji so v prvi vrsti zaradi tega tako nekonsolidirane, ker belgairska vlada doslej še ni imela nikdar pred očmi cele države. Srbi vidijo Belgrad, Hrvati Zagreb in Slovenci pa še Ljubljano, oziroma Slovenijo ne. S tega stališča tudi vodijo vse te meščanske stranke, ki sede v vladah, svojo politiko, ki je prav zaradi tega malimga obzora postala v splošnem osebna.

Če se je na severozahodu Balkana osnovala nova država, bi bila najprej naša dolžnost, da to pregledata, preštudiramo in se uverimo o njenih gospodarsko-političnih predpogojih. Jugoslavija je agrarna država, to smo že čuli nešteto krat. In ker je agrarna država, bo dosti žita, mleka in medu. To je vsa modrost, ki nam to vedno pripovedujejo, a klub temu opažamo, da stvar gre nekam narobe. Pri nas imamo nekaj industrije, a ta propada. Vedno več delavcev je brez kruha. Prav mnogo industrijskih izdelkov nam manjka, nimamo sladkorja, niti soli, ne obleke in še celo vrsto drugih življenjskih potrebščin, ki jih na potrebujejo. Na industrijo, surovine prav nič ne misli v naši državi in tudi na to ne, kako bi se prišlo v kupčisko zvezo z inozemstvom. Navilj so carno in ta naj sanira pač valuto in žep našim bozatinom in špekulantom, ne pa lačne želodec in nago ljudstvo.

Pač sklenajo v Belgradu volaške konvencije in izvozne pogodbe, ki se da ne ozirajo na potrebe. Pogajali so se na vse strani, a sklenili niso mnoge, ker ne čutijo osebno potrebe.

Vsekakor na stvar ni tako enostavna. Država je agrarna, a s tem še ni silaina bodočnost zagotovljena. Če hoče država gospodarsko kaj šteti in se dvigniti, potem je pač ne prva naloga, da sklene dobre odnose s sosedi. Te volje pa pri nas ni. Dve leti že vlačimo ta državni voz, vendar se niso izvedli sosednjimi državami nikakršni obsežnejši dogovori: sklenjene pogodbe so se tikale le posameznih naročil, ki morda nesejo prekupcem nekaj leneza dobička, a celota nima nič ali le malo od vsega tega.

Zaradi tega pravimo in zelo naglašamo, da je nujno potrebno, da se osnuje ob Dunavu zveza držav, da bo druga drugo izpolnjevala in reprezentirala gospodarsko precej veliko enoto, dočim so danes te države ob Dunavu le slabiči, ki se sami od sebe ne morejo razviti in ne gospodarsko in v svoji bedi tudi ne politično.

Gospodarsko se torej mora Jugoslavija nasloniti na svoje sosede, v prvi vrsti na one v dunavski dolini, ker je ta kompleks neka naravna celota.

Poleg tega pa mora imeti na Adriji naša država, še bolj na dunavski zvezi prost izhod na morje. Res je, da klerikalna buržoazija propagira to misel. Ali to nas ne sme strašiti, ker gospodarski razvoj Jugoslavije je odvisen v največji meri od podunavske zveze in od izhoda na Adrijo. To sta dva predpogoja zunanjenpolitične vrednosti. Enako važna je pa tudi notranja ureditev, ki bo mogoča tudi šele tedaj, če pridejo, resni ljudje na krmilo države.

dilna mesta z mastnimi plačami postavljenih birokratov velja mutatis mutandis verz, ki se glasi: Caelum non animum mutant, qui trans mare currunt.

Da dokažem na konkretnem slučaju resničnost teh trditvev o škodljivosti avstrijskega in jugoslovanskega birokratizma, ki sta si podobna drug drugemu, kakor laice laicu, hočem samo malo osvetliti zavlačevanje konkurza »Glavne posoilnice«, rez. zadr. z n. z. v Ljubljani. Ta konkurz se vleče že v škodo upnikov deseto leto, ker so avstrijski birokrati ustvarili imenitno coklio, ki se imenuje »Kreditna zadruga«, rez. zadr. z o. z. Ta slednja zadruga, ki na obstoi edino-le iz članov in zadrugarjev »Glavne posoilnice«, bi imela namen svoje člane obvarovati po možnosti posledic § 60. zadr. zakona: to se prvi z drugimi besedami: »Zadruga bi naj izalovila upnikom postavno jim zalamčeno pravico regresa do članov »Glavne posoilnice«, ki jamčijo s celim svojim

premoženjem za izgube upnikov v konkurzu. Če deistvo, da je avstrijska vlada v svoji brezglavosti potrdila pravila »Kreditne zadruge«, ki imajo namen zadržati zakon v škodo upnikov ob veljavo dati in tako vlagatelje »Glavne posoilnice«, ki so v dobri veri zapuili denar »Glavni posoilnici«, oslenariti, kaže vso hudo bito in nizknotnost avstrijskega birokratizma. Pod pretvezo namišljene asanacije se je ta nesrečni konkurz zavlačeval pod egido avstrijskih demokratov osem let, pod egido jugoslovanskih birokratov se že zavlačuje dve leti, ne da bi kaka pritožba ali predstava na višje mesto našla kak uspeh ali pa vsaj odmev!

Zainteresirani sta pri tem zavlačevanju obe meščanski stranki in enaki meri tako, da bo ta konkurz se vlekel še v drugo desetletje na slavo in na čast starega in novega birokratizma in tudi na škodo trpečih vlagateljev, ki pa krvavo potrebuje realizacijo in likvidacijo konkurza.

„Pravična“ razdelitev davščin.

Davčna modrost naše vlade

Vladni možje v belgairski vladi menda kar tekmujejo med seboj, kdo da bo znal temeljiteše prazniti žep državljanov. Državno gospodarstvo so ti ljudski »zastopniki« tako zavozili, da si sedaj že ne vedo več pomagati iz zagate drugače, kakor da ne prestando zviševanje državne davčne. Dnevo zviševanje dražino. Povišali so železniške tarife, poštno pristobitine, uvedli velik davek na kulturne prireditve, in še mnoge druge davščine. Klerikalci so vsem tem vedno pridno molčali. Sedaj pa, ko so se malo zlasali z liberalci vsled zadnje vladne krize, izvemo počasi greh za grehom, ki so jih zakrivilij z drugimi

svoimi kapitalističnimi bratci v belgairski vladi.

Oglehmo s sedaj, kako »pravično« so si ti ljudje zamislili razdelitev davščin! Neposredne davke so na predlog liberalnega ministra Stoianoviča razdelili takole: V Srbiji odpade na vsakega posameznika 92,80 kron, na Hrvaškem 156,42 K, v Bosni 211,5 K, v Sloveniji pa celo 329,91 kron! Takse pa so razporedili takole: V Srbiji odpade na vsakega posameznika 11,66 K, na Hrvaškem 16,78 K, v Bosni 10,71 K, v Sloveniji pa 49,88 K!

Te številke jasno dokazujejo kakšno gospodarstvo in kakšne namene ima belgairska centralna vlada

Nepristranska sodba o osemurnem delavniku.

Zvezna javna zdravstvena služba v Zedinjenih državah se je potrudila, da dožene, če delavec ob osemurnem delavniku več producira kot ob deseturnem. Poizkušnja je bila napravljena v dveh tovarnah. V eni so delali osem ur dnevno, v drugi pa deset. Preiskava je doznala, da so v tovarni, v kateri je bil uveden osemurni delavnik, delali delavci trajno in da so delavci dokončali svoje delo ob uri. V tovarni z deseturnim delavnikom so pa opazili, da delavci izgube veliko časa in da v poznih urah napolndne njih delavna moč peša. — Dalje so doznali, da bočitek ob praznikih in nedeljah pomnožuje produkcijo. Zelo škodljiv produkciji je pa dvanasturni delavnik, ki je uveden v tovarnah, v katerih delajo noč in dan in po dnevu deset ur. Produkcija se

je ponoči znižala, posebno zadnji dve uri je bilo očitno opaziti, da produkcija peša. Dognali so tudi, da krajši delavnik znižuje število nesreč

Nihče ne more reči, da je zvezna zdravstvena služba sestavljena iz socialistov ali iz strokovna organiziranih delavcev. Njeni člani so strokovnjaki in nim se ne more očitati, da so podali po preiskavi tako razsodbo, ker simpatizirajo z delavci. Pri njih niso odločali drugi vzroki, kot da doženeo resnico in se prepričali, na čigavi strani so bili tehni argumenti: pri ljudih, ki zagovarjajo skrajšanje delavnika, ali pri starih, ki se navduševajo za dolgotrajen delavnik, ker žive v prepričanju, da se toliko več producira, čimdalje se dela.

Nov preobrat na rusko-poljskem bojišču.

Poliski komunisti odsevali te dni samega zadoščena in velikega upanja nad malno nezgodo, ki se je pripetila v ruski armadi pred Varšavo. Nenopčen človek bi utegnil misliti na kaka presenečenja v poteku nadaljnjih dogodkov. Varšava izven nevarnosti sovietska vojska v buškem trikotu obkoljena? Seveda ne zakrivalo niti poliska poročila delstva, da so podobni načrti zaenkrat res samo načrti in boževne želje in mi se snominamo zelo živahno na tiste bližnje čase, ko so poliski komandanti »preznanili sovražnika z svojimi lastnimi frontami« — prevanjali ga tako srborito da jim je zbežal pred — Varšavo. A kako te moglo priti do zastanka in celo delnega upkanja boljševiške armade tako blizu pred ciljem? Pomislimo samo, da so ruske čete od istega hitrega in silnega prodiranja ki ima svoj primer le v začetnem pohodu nemške armade skozi Belžijo na Francosko v letu 1914, že silno izmučene, da se je teren, ki ga je doslej lahko obvladovala Budenileva konjenica, polagoma izpremenil in so Poljaki pred svojim glavnim mestom v svetnem strahu nakupčili vse kar med njihmi še leze ino gre in te navdušeno za nadaljevanje voine. Varšave, tega močno utrujena in z modernimi sredstvi opremljenega mesta, pa ne zavzameš kar tako s samimi puškami in bajoneti. Rusi pa tekoma svoja napredovanja niso imeli dovolj časa, da preskrbe armado z materialom, da že v korenini ustavi vsako

Birokratizem v upravi v Sloveniji.

Prejeli smo:

Obče znana resnica je, da je birokratizem v zvezi z militarizmom upropastil bivšo Avstrijo. Jugoslovanska javnost je toraj po vsel pravici svarila pred tem, da bi se ta birokratizem preselil in uvezdil v državo SHS. Jako oster članek je v tem nozledu priobčil ljubljanski liberalni dnevnik »Slovenski narod« v šte. z dne 7. III. 1919 št. 57 pod zašlaviem »Birokratizem v Jugoslaviji«. Trdi se tukaj doslovno: »Birokratizem bivše Avstrije smemo primerjati oni sorti škornjionov, ki v svoji onemogli lezi in okostenelosti ne samo načeloma škodujejo ljudstvu samemu, temveč ugrizujejo v lasten reb, ako je to zahteval suhi paragraf. Birokracija si je vedno predstavljala, da ne biva on za ljudstvo, temveč, da mu je ves svet podložen«. Članek zahteva nadalje, da bi ne smela veljati kot merilo sposobnosti za do-

sego vodilnih mest preišna pridnost in verziranost v izvrševanju zakonitih določb in naredb v prestali Avstriji, ki je bila šola v zavlianju paragrafov v škodo prebivalstva. Kako se — vzklikne pisec članka — tak birokrat kar čez noč prelevi v svobodno mislečega na korist ljudstva gledajočega demokrata?

Z obema rokama podpišemo to uničujočo, a zasluženo sodbo in obžaluemo globoko, da se pri sprejetanju in prevzetju vodilnih uradnikov iz bivše Avstrije v Jugoslavijo ni to načelo bolj upoštevalo ter skrbelo za to, da bi se vodilni birokrate stare Avstrije, če tudi so se med štirimi stenami svojega stanovanja kot baie značini Slovenci ob prsa tolkli, ter kot narodniki priduševali, dočim so na zunaj in navzgor hlinili avstrijankantizem. Glede teh iz Avstrije ubežlih in od naše vlade brez vsakega razločka sprejetih in na vo-

LISTEK.

Skrivnost „rumene sobe“.

Francosko spisal Gaston Leroux. (Dalje.)

Dogodek o zaprtem oknu je zelo zanimav reporterja kot je tudi presenetil preiskovalnega sodnika. Nato je prošil Rouletabille ga, Darzaca, da mu je še enkrat povedal, kako sta morabila svoj čas g. in gđna. Stangeronova onega dne. Izredno ga je tucji zanimalo deistvo, da sta oba večerjala v laboratoriju: dvakrat mu je moral g. Darzac to ponoviti, in pa, da je samo čuva! že takrat to vedel in na kakšen način da je to zvedel.

Ko je končal g. Darzac, sem rekel:

— No, razrešitev uganke slabo napreduje.

— Nazadnje, de g. Darzac.

— To zasliševanje, te marsikaj bolasnilo, konča zamišljeno Rouletabille,

IX.

Reporter in policist.

Vrnili smo se proti pavillonu. Kakih sto metrov pred pavillonom nas reporter ustavi, pokaže na nizko skupino grmovja ter reče:

— Tam-le je čakal morilec, preden je šel v pavillon. — Stalo je več podobnih skupin med stletnimi hrasti, zato vprašam, zakaj bi ravno tega morilec izbral. Rouletabille pokaže na stezo, ki je šla tik te skupine proti pavillonu:

— Kakor vidita, je steza posuta z drobnim peskom. Na vsak način je moral priti morilec v pavillon po tel poti, nikler ni njegovih sledov, ki bi šli proti pavillonu. Letati ne zna. Šel je torej: toda stopal je po pesku, ki se je umikal pod njegovimi podplati tako, da ni mogoče nati stopinj, tudi je ravno ta steza najbolj uglajena, ker je pač najbolj priprčena, vodi naravnost iz paviliona v grad. Posebno važno je pa bilo za morilca, da je ravno v tem grmovju nekaj rastlin, ki se ne obrilejo pozimi — olike so

tam, čakal je lahko, dobro skrit, ugodnega trenutka, da je mogel priti neopazen v pavillon. Videl je gospoda in gospodično Stangeronovo, ko sta odšla, nato še očeta Jakoba. Peska so napeljali skoraj do pod večnega okna. Odtisk čevlja, ki sem ga videl pod oknom vsbordeno z zidom, dokazuje, da je napravil samo en skok do pod okna, ki je ostalo odprto. Vspel se je z rokami na okno in skočil v vežo.

— Mogoče je tako, pravim...

— Kaj mogoče? kaj pa mogoče? reče rezko Rouletabille, zgrabila ga je hipna jeza, ki je na nisem namenoma izjval... Zakaj pravite: mogoče je tako!...

Prosil sem ga, naj se nikar ne jezi, da me še poslušal ni. Izjavil je, da obično vse tiste opreznije (mene), ki se spravilo nad najbolj preprostera vprašanja pa se ne upajo nikdar reči: »tako je« ali »ni tako«, na ta način jih dovede njihova pamet do istega rezultata, ki bi ga tudi dosegli, četudi bi pozabila narava

obdarovati njihovo »skoščeno tikvo« z nekoliko sive snovi. Ker sem se kazal užaljenega, me je prijel mol priatelj pod pazduho ter slovesno priznal, da »ni bilo to namenjeno meni, ker me ima še posebno v časteh«.

— Toda, je povzel, gotovo je velikokrat naravnost zločinsko, če se ne odločimo za nekaj, zakar bi se lahko!... Če ne bi računali tukaj s peskom, bi pač moral računati z balonom. Draži moj, zrakovoljna znatnost še ni toliko napredovala, da bi mogla biti tu izrabljena: morilec, ki radez neba! Ne recite zato, da je nekaj mogoče, ko je vendar nemogoče, da bi bilo drugače. Vemo sedaj, kako je prišel bandit skoz okno, in tudi vemo, kdaj se je to zgodilo. Prišel je v pavillon med peto in šesto uro. Ker je bila hišna navoča v laboratoriju, ko sta prišla profesor in gospodična ob polveh, je izključeno, da bi bil že takrat morilec pod posteljo skrit: drugače je seveda, če bi bila hišna z morilecem v zvezi. Kaj pravite o tem g. Darzac?

G. Darzac je odmahal z glavo ter zatrdil, da je popolnoma prepričan o zvestobi gospodične hišne, ki je zelo poštna in vdana. Dostavil je še:

— Sploh je pa prišel ob petih g. Staugerson o sobo po hčerkin klobuk.

— To je tudi šel dé Rouletabille. — Mož je torej vstopil res v tem času, kakor vi trdite pravim, o tem smo lahko prepričani, toda zakaj je zopet zaprt okno? Dotičnemu, ki je odprl okno, bi se to zdelo lahko čudno.

— Morebiti ni bilo takoi zaprti, mi odgovori mladi reporter. Toda, če je on zaprt okno, je storil to zaradi ovinka, ki ga dela not petindvajset metrov pred pavillonom ter vsled treh hrastov, ki stoliijo tam.

— Kaj hočete s tem reči, ga vpraša g. Darzac: sledil nam je ter skoraj razburjen poslušal Rouletabilla.

— Pojasnil vam bom to pozneje, ko se mi bo zdel primeren čas. Če se vresničijo moje sumnje, potem

močnejši protiakoilo sovražnikov. Računali so morda tudi na to, da prenehajo, kakor le vse kazalo, sovražnosti, še preden bi bilo treba dokumentirati Poljakom z zavzetjem glavnega mesta brezuspešnost njihovega odpora; no, v tem slučaju se ta mala taktična pogreška da popravit v par dneh. Edini uspeh, ki bi ga mogla doseči poljska protiofenziva, je izprememba dosedanjega načina bojevanja v pozicijsko vojno, ki pa tudi ne more dolgo trajati, če si pred očmi razsulo v poljski armadi, neno osamljenost in preko en milijon nasprotnikov, ki nadkrilute nieno manjšino. Dalle zeva še ena velikanska odprtina v severozhodni poljski fronti in ravno to odprtino uporabljal sedaj boljševiški generali v svoje strategične namene. Kaj ti toraj pomagajo Poljski njeni lokalni uspehi, kaj ti koristi, če zavzame danes Ciechanov, a za mora še danes zapustiti? Ne pozabimo slediti na to, da stoji za Rusijo vesoljni pa tudi poljski proletarijat in ta bo pazil, da se ne pravični samoobrambni boj ne konča s porazom.

POLJSKO BOJNO POROČILO.

London, 20. (Brezlično.) Po vesteh iz Varšave je general Gallieni obnovil svojo strategijo pri defenzivnih podvzetih. Na nasvet francoskih častnikov so sestavili z 4 divizij napadalno skupino. Ta napadalna skupina je pod vodstvom Pludskega brodira centrum sovražnih čet lužno od Varšave in prodrla 25 do 40 milj proti vzhodu. Vojaski položaj se je za Poljake znatno izboljšal. Desno krilo poljske armade je izvršilo sunek ob Bugu, ki je imel smer proti severu, da bi odrezalo Ruse pri Brestu Litovskem. Istočasno je pričela sunek tudi armada med Poznaniem in Torunom, da bi potisnila Ruse, ki prodirajo v smeri proti gdanskemu koridoru, nazaj proti vzhodu. V najkrajšem času bo možno pričeti s splošno ofenzivo vseh poljskih armad proti Rusom.

Belgrad, 19. Iz Pariza se javlja: Po poslednjih poročilih iz Varšave se protinapad Poljakov uspešno razvila v odseku pred Varšavo in v odseku severno od Varšave. V tem odseku napreduje poljske čete, prihajajoče iz Toruna proti vzhodu. Smatra se, da je zveza z gdanskim zamaknena in da je dohod do pristanišča prost. Bitka, ki se nahaja v prvi fazi, se na vseh frontah povoljno razvila za Poljsko in upati je, da bodo možni Poljaki zmagati slično kakor Francozi ob Marni.

London, 20. Sestanek v Minsku, ki bi se bil moral vršiti 18. t. m., ne pa kakor so želeli Poljaki 19. t. m., je izostal, ker boljševiško odposlanstvo ni prišlo.

RUSKI MIROVNI POGOJI.

Moskva, 20. Ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin sovjetskemu odposlaniku Kamenjevu. London, 19. avgusta: Predsednik rusko-ukrajinskega mirovnega odposlanstva Daniševski je naznanil danes poljski mirovni delegaciji v Minsku pregled ruskih mirovnih pogojev, po katerih 1. priznava Rusija in Ukrajina popolno neodvisnost in svobodo poljske republike in slovesno potrjuje popolno pravico poljskega naroda, da si sam določi svoje življenje in si postavi obliko vlade po svoji želji; 2. Rusija in Ukrajina se odrekata vsaki obliki vojne odškodnine; 3. definitivna vzhodna meja Poljske bo približno ista, kakor je bila navedena v neki

lorda Curzona od 11. julija, vendar pa dobi Poljska več ozemlja vzhodno ob Bialistoka in Cholma; 4. Poljska bo svojo oboroženo silo brez izjeme znižala na 50.000 moč enega letnika, za dovoljenih vrh tega 10.000 mož, to oboroženo silo bo podpirala državljanska milica, ki bo obstajala iz delavcev in ki so določene za vzdrževanje reda in varnosti prebivalstva; 5. po podpisu pogodbe bo Poljska začela demobilizirati in končala demobilizacijo en mesec po podpisu; 6. Poljska obdrži ono orožje, ki lo potrebno za opremo v točki 4. navedenih čet; vse drugo orožje, vstevši ono, ki se nahaja v arzenalih in skladiščih vse Poljske, se bo tekom enega meseca po podpisu premirja izročilo ruskim in ukrajinskim oblastim in do tedaj ostalo pod nadzorstvom ruskih in ukrajinskih komisij; 7. Poljska se odreka izdelovanju orožja in vojnega materiala; 8. Poljska ne sme na svojem ozemlju troeti nobenih združevanj, ki bi bila sovražna Rusiji ali Ukrajini ali njunim zaveznikom; 9. sovražnosti se ustavi 72 ur po podpisu te pogodbe; 10. po končani mobilizaciji poljske armade in po izročitvi orožja in vojnega materiala sme ostati samo 200.000 mož v nevtralnem pasu; 11. Poljska mora vrniti ves odpelani vojni material: zopet postaviti razdelane mostove in hiše; 12. Poljska bo z zakonom odredila razdelitev proste zemlje, in sicer predvsem rodbinam onih poljskih državljanov, ki so bili v vojni ubiti ali ranjeni ali poškodovani na zdravju; 13. Rusija in Ukrajina dobita polno pravico svobodnega prevoza za osebe in blago vsake vrste preko poljskega ozemlja, med tem ko ostane črta Wolhowysk-Bialistok-Grełowo v polni posesti in polni kontroli ruske republike; 14. Poljska bo izdala popolno politično in vojaško amnestijo.

Politični pregled.

+ Sklicanje narodnega predstavništva. Ministrstvo notranjih del razglašajo: Seja narodnega predstavništva bo 25. t. m. ob 4. uri popoldne in se gospodje poslanci vabijo, da so do tega časa v skloščini.

+ Jugoslavija sporoči ententi nevtiralnost napram Rusiji? »Tribuna« v Belgradu poroča: Ker je izjavila Českoslovaška, da ostane nevtiralna v rusko-poljskem sporu, je tudi naša vlada ententi odgovorila v istem smislu. Mnenje Jugoslovenov je, da se naj nepriateljski odnošaji med Rusi in Poljaki uravnajo in sklepe mir.

+ Predsednik predstavništva. Parlamentarna zalednica kandidira za predsednika parlamenta Nastaza Petroviča in Bukčevića. Demokrati se strinjajo s tem, da naj bo predsednik parlamenta član parlamentarne zalednice, nočejo pa Petroviča in Bukčevića, ampak predlagajo doktor Medakoviča.

+ Avstriljsko klerikalno časopisje in Českoslovaška. Značilno za politiko nemško-avstriljskih klerikalcev je poleg drugega tudi pisanje njihovih listov o Českoslovaški. Pišejo namreč za odcepitev Slovaške od Češke in za njeno priklonitev k Madžarski. — Očividno je, da gre tu za sporazumno politiko z Hortyjevo vlado, to je za politiko, ki stremi za tem, da se restavrira habsburška vladavina.

+ Madžarska oborožena nevarnost. Francoski imperijalizem, ki se boli, da bi v zadnjem trenutku kaj izgubil, se je spo-

razumel z madžarsko Hortyjevo vlado. Zdi se, da bi bila sklenila nekako vojaško konvencijo. Francoska vlada sama ne upošteva določb mirovne pogodbe. 35.000 mož je dovolila ententa Madžarom, danes pa šteje madžarska armada faktično 150.000 mož. In to veliko armado vzdržuje madžarska vlada javno pred celim svetom. Gotovo je to za sosednjo avstriljsko republiko velika nevarnost. Treba je namreč računati z dejstvom, da ima Nemška Avstrija vsled izvedbe mirovne pogodbe samo 30.000 mož broječo vojaško brambo. Na drugi strani pa vlada danes na Madžarskem imperijalistična Hortyjeva vlada, ki že komaj čaka prilike, da bi mogla uresničiti svoje nakanе. Francoski imperijalizem si hoče vstvariti v Srednji Evropi zaveznika in to se tem bolj, ker je s Poljsko doživel precejšnje razočaranje. Francoska »demokracija« se kaže naklonjeno tudi izvedbi reakcionarnega načrta obnovitve habsburške vladavine, kar francosko buržuzno časopisje niti ne prikriva. Dejansko ni še nobenega konflikta med Avstrijo in Madžarsko in se ga tudi v bližnjem času ne pričakuje, vendar pa že danes na Dunaju mučno vpliva dejstvo, da se na Madžarskem javno in intenzivno propagira madžarsko imperijalistično pustolovščino proti Avstriji, kakor tudi proti drugim sosednjim državam. Kolkoli gorja bo še prizadevala evropskim narodom nesrečna politika ententnih kapitalistov?

+ Po celi Českoslovaški so se vršili v četrtek 19. t. m. ljudski tabori proti vojnemu hutskantu in proti vsakim vojaškim ekspedicijam Českoslovaške v pomoč Poljski in proti proletarski sovjetski Rusiji. Na taboru Velike Prage je delavstvo tudi odgovorilo XX. transportu sibirskih legionariev na njegov oklic delavstvu Českoslovaške republike.

+ Českoslovaška socialno-demokratska stranka se je na svojem zborovanju, ki se je vršilo 19. t. m. popoldne, izjavila za nevtiralnost Českoslovaške republike v ruskopolskem konfliktu.

+ Prot klerikalni reakciji se začena na Českoslovaškem močno gibanje. Zlasti raste izstopanje iz cerkve. Število brezvercev se množi dan za dnevom. Iz Ostravske poročajo, da je tam izstopilo iz katoliške cerkve v enem tednu 2000 ljudi.

+ »Veliki« katoliški shod se bo vršil 28. t. m. v Pragi kot nekaka demostriacijski zborovanje proti prihodni mesec se vršecemu svetovnemu kongresu »Svobodne misli«. Pa nič ne pomaga. Ljudje klerikalcev ne marajo. To dokazuje n. pr. delstvo, da je letos v proslavo Husovega praznika v mali občini Vinarice izstopilo iz katoliške cerkve nad 500 občanov, v občini Brandyssek-Volčany pa 815.

+ Velike zmage angleškega delavstva pri volitvah. Pri dopolnilnih volitvah v južnem Norfolkju je bil izvoljen Georg Edwards (del. stranka) z 8574 glasovi. Pri splošnih volitvah 1918 je zmagal še koalicijski kandidat Cozens Hardv z 11.000 glasovi proti Edwardsu, ki je dobil tedaj le 6000 glasov. Zmaga delavskega kandidata je obenem znamenje, da angleško ljudstvo v širokih masah simpatizira z mirovno politiko angleške delavske stranke.

+ Francoska v službi reakcije. Mi smo že večkrat o tem govorili, kako čudno se vede »demokratska« Francoska nasproti nazadnjaškemu valu, ki je zalil kot nekaka protiakcija na svetovno revolucionarno gibanje ves svet. Zato se nam ne zdi nikakor verjetno, kar doznavamo iz donisa posebnega poročevalca »Leipziger Volkszeitung«: Izvedel sem iz brezpogojno zanesljivega vira, da je povprašala francoska vlada uradno v Pragi, kako bo sorelela Českoslovaška vlada nameravano pomoč Francoske, da se povrne bivši Odgovor se je glasil, da vidi Českoslovaška v tem sovražnem aktu od ogrske strani in da bo tudi proti temu prozajtrala. Češki minister Tusar je imel o tem v Benetkah pogovor z grofom Sforzo, ki je označil italijansko stališče z ozirom na to vprašanje z besedami, da pomeni povratek Habsburgovca na ogrski prestol vojno med Madžarsko in Italijo. Namen Benešovega potovanja v Belgrad in Bukarešto je, da doseže sporazum glede enotnega nastopa proti obnovitvi monarhije. Na Ogrskem nameravajo alno mobilizacijo.

+ Millerandovi pogoji. Duh Clemenceaujev še vedno straši po Franciji. Dočim so angleški politiki dalekovidnejši, se Francozi še nočejo spriznati z misljo, da bo treba sričo svetovnega položaja pretalislje priznati ruske soviete kot pravo rusko vlado. Angleška politika je doslej vplivala na francosko le v toľko, da je Millerand izjavil, da je tudi on pripravljen priznati soviete pod gotovi-

mi pogoj. V »Matinu« izjavlja, da je pripravljen priznati soviete pod temi le pogoj: 1. Poljska mora ostati svobodna in neodtaknena; 2. Sovjeti morajo priznati vse ruske dolžove; 3. Sovjeti naj s skilcanjem redovitega parlamenta dokažajo, da so v resnici pooblaščen. zastopati ruski narod.

+ Izgnani zastopniki angleške delavske stranke zapustili Pariz. Zastopniki angleških laburistov (delavske stranke), ki so bili uradno izgnani od francoske vlade, so zapustili Pariz 17. t. m. zvečer ob 21.13 brez incidentov. Zastopniki so šli popoldne v ministrstvo za notranje zadeve in k ministru zunanjih stvari, da bi dobili podaljšanje, ki na so tim ga odrekli.

+ Lloyd George na letovlšču. Lloyd George je odotoval v Lucern v spremstvu svoje družine.

(Vesti LDU.)

MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 19. (Uradno). Včeraj je bila prva seja ministrskega sveta, ki je trajala od šestnaestih do poldevetnaestih. V glavnem se je razpravljalo o situaciji, nastali vsled napada na naše meje. Razpravljalo se je tudi o drugih rekočih vprašanjih ki so bila na dnevnem redu, ali ki so došla kakor posledica sporazuma, na podlagi katerega je sestavljena nova vlada. Iz stranke.

VPAD ARNAVTOV.

Belgrad, 19. Močni organizirani oddelki Arnavtov so napadli naš oddelek na demarkacijski črti severno od Debra. Pod pritiskom takih sil so se naše spretnje čete umaknile na svoje glavne postojanke. Brezdvomno se bo ta z ničimer izzvanj napad Arnavtov zaustavil in v najkrajšem času se bo vzpostavila naša demarkacijska črta. Vesti o padcu Debra in podobna poročila niso bila točna.

ŽETEV NA MADŽARSKEM POD ZAPORO.

Budimpešta, 20. (DunKU.) V današnjem uradnem listu je izšla naredba vlade, s katero se temle vsa letošnja rž, oščenica in zmesno žito, žetev leta 1920 pod zaporo.

POLOŽAJ V KATOVICAH.

Berlin, 20. (DunKU-Wolff). V Katovicah je bilo včeraj popoldne vse mirno. Napetost še ni polegla, zapore straži kontenica pehota in oklopni avtomobili. Patrule z nasajenimi baioneti hodijo po cestah. — Varnostna policija je dobila ojačenje. Nemški plebiscitni komisar je izdal proklamacijo nemško mislečemu prebivalstvu Gornje Šlezije, v katerem ga pozivlje, naj ohrani mir in naj ne nastopa s silo.

ZAHEVE FRANCOSKIH SODRUGOV.

Pariz, 19. (DunKU.) Skupina socialistov v francoski zbornici je na svoji včerašnji seji sklenila, da zahteva takojšnje sklicanje parlamenta. Predsedniku parlamenta so poslali pismo, podpisano do zastopnikov vseh strank, v katerem zahtevalo z ozirom na najnovejšo akcijo Millerandovega kabineta, posebno z ozirom na priznanje Wrangla sklicanje zbornice. Nadalje so sklenili interpelirati vsled ukrepov proti Madžarski ter zahtevali, da se prične s posebno politiko proti ruskim revolucionarjem. Zahtevali so tudi, da se Clemenceau in Millerand posadita na zatožno klopo.

OBRAMBA PETROGRADA.

Moskva, 20. (DunKU-Brezlično). V Petrogradu so ukrenili vse potrebno za varnost, ker je mesto ogroženo od ententi. Ojačili so varnostne strazve v mestu in do deželi.

Novice.

— Ali ni to smešno? Papeški list »Observatore Romano« piše, da je postavil papež za patrona in branitelja pred boljševizmom sv. Jožefa. Pri litanijah bodo sedaj bale vzklikali poleg drugega še tole: »boljševikov varuj nas o sv. Jožef!« — Ali ni to naravnost smešenje vere same?

— Kako gre kaj v Trstu? Podrožnik in Tivoli sta se preselila na tržaško ulico, oziora, če se ni zgodilo, obstoja vendar neka vrsta telepatične vezi med imenovanimi kraji. Tu majhen dokaz: Rajmunda Picola so napadli ob črni noči trije zlikovci in, ker revež ni imel denarja pri sebi, so ga pretepli in do nagega slekli. Temni elementi so nato odstranili, a Picot je zaklical na pomoč. Ljudje so se prikazali na okna in usmiljena ženica, ki je opazila njegovo zadrženo, mu je vrgla par hlač skozi okno, da

se je mogel vsaj v taki obliki prikazati na bližnjo kvesturo. Ne brez uspeha: še isti dan se je policiji posređilo ujeti tri fantalme, ki so odgovarjali Picotovem popisu. Ta presneta sreča tržaške policije je zbudila velikansko senzacijo, ker je tam doll niso tako navajeni. Zdal pa recite, če se ni preselil Podrožnik oz. Tivoli na tržaške ulice.

— Položaj v Trstu. V Trstu in okolici se vsak dan dogajajo številne tatvine in umori. Tako sta se dogodila v enem tednu dva umora, in sicer nekoga Davanza in Mazellja, v ulici Borsari in v ulici Ghega. Listi poročajo, da vsa policija tekmuje na delu, da zasledi zločince in da njeni glavni čav. Carusi ni tri dni ne jedel ne spal. V terek zjutraj se je pa dogodil roparski napad v Brezovici na nekoga Franceta Vatočva in njegovog mater, ki ima v Brezovici trgovino z mešanim blagom. Napadli so ju ponoči v postelji, oba zvezali, da se nista mogla braniti in vptiti, Franceta Vatočva pa tudi nevarno ranili na glavi. Odnegli so raznega blaga in denarja za okroglo 10.000 lir. Sodi se, da so zločinci italijanski vojaki. — V ponedeljek je prišlo na glavnem trgu zopet do streljanja. Uradno poročilo se glasi: Dne 16. t. m. zvečer ob 10. uri je pred »Barom Italia« nastala pravcata bitka. Tepli so se in streljali tudi. Stvar se je odigrala tako-le: Večje število članov »bojevniške zveze« je šlo mimo »Bar Italia« ter se srečalo z nekoliko mladimi socialisti. Enemu »bojevniku« se je zazdelo, da je spoznal med socialisti dotičnega, ki je svojčas pri Sv. Jakobu pošteno natpel »bojevnika« Zanolija. Takoj je nastal krik in vik na obeh straneh in kaj kmalu je prišlo do obojestranskega streljanja. Ljudje v bližnjih kavarnah so s strahom zapustili lokale ter bežali. Kr. stražniki so kmalu prišli na lice mesta ter napravili mir in tudi nekaj aretacij. Aretirani so bili po sestavi zapisnika izpuščeni na svobodo. Sele ti izgredi so dali povod oblasti, da bo odredila strogo revizijo dosedaj izdanih orožnih listov. Tržaška »bojevniška zveza« namerava sedaj zažgati »Delavski dom« in socialistično tiskarno. Toda ta cilj je skoraj gotovo preopasen. Sploh pa je sedaj v Trstu človek ravno tako malo varen življenja, kakor je bil v 16. stoletju v ameriški pragozdovih pred rdečim plemenom. Daleč je privreda uradna Italija zasledeno ozemlje.

— Temeljni kamen za spomenik J. A. Komenskega bo postavila češka kolonija 15. novembra v Amsterdamu. Komensky je znan češki narodni buditelj in pedagog.

— 75 let je minulo 20. t. m., odkar se je pripeljal v Prago prvi vlak.

— Proces proti bivšim madžarskim ljudskim komisarjem. Proces še ni dokončan. Sedaj razpravlja sodišče obtožbo proti peterim ljudskim poverjenikom, ki so tvorili za časa sovjetskega režima v Budimpešti mestni direktorij. Razpravlja se tudi o škodi, ki so jo utrpele banke med časom, ko je vladala diktatura proletarijata.

— Morilec grofa Tisze. V Budimpešti se vrše obravnave proti morilecu grofa Tisze. Razprava je dognela, da je bil umor usceniran od takratnega madžarskega vojnega ministrstva. Kolovodji sta bila vojni minister Linder in znan madžarski klerikalni terorist, ki je nastopil po zlonu madžarske sovjetske vlade, Friedrich. Ta dva sta najela 13 mož, ki so bili pooblaščen, da izvedejo umor. Vsak izmed teh 13 mož je dobil po 10.000 kron denarja kot nagrado. Pri razpravi se je tudi pošteno razkrinkalo takratne ministre. Dognalo se je, da so bili čisto navadni tatovi. Poneverjali so namreč v vladi naravnost velikanske svote denarja, da bi pa tem poneverjenjem nikdo ne prišel na sled, je vojni minister računsko knjige odnesel in deloma uničil. Taki lopovi so torej vladali po prevratu na Madžarskem in so pozneje na najbrutalnejši način morili proletarijat!

— Tešinska ententna plebiscitna komisija in Iepe Poljakinje. Češka »Nar. Demokracija« opisuje ententno plebiscitno komisijo takole: »Japonski delegat je bil najdostojnejši. To pa zato, ker ni imel prav nobenega vpliva. Anglež Wilton pa je imel preveč opravka s svojim tešinskim »ministrstvom za javna dela«, ker je v vseh rudokopih in industrijskih podjetjih investiral angleški kapital. Predsednik plebiscitne komisije, grof Mardewille, pa je imel največ opraviti z lepmi Poljakinjami in bi bilo gotovo vseeno, če bi bil predsednik komisije kak 14leten mladenič. Najbolj so ga interesirale dnevne dijete, ki so znašale več sto frankov dnevno, vse drugo pa je prepustil razupitemu de Frontonu. Tega imena ne bodo Čehi nikdar pozabili. Temu je bila porverjena varnostna služba — njemu, ki s mu bili izleti z lepmi Poljakinjami edina skrb. Fotografiral je naokrog in posedal po kavarnah. Njemu ob strani je stal italijanski delegat Borsorelli. Jezilo ga je, ker je bil po činu starejši od de Mandewille, pa da ni bil predsednik komisije. In njegov sin? Poljaki so mu posodili konje in so ga pustili, da je zmagal pri konjski dirki v Krakovu, ter tako dobil prve dobitke. To ni bila nobena diplomacija, pač pa »konjska« diplomacija...«

— Madžarski list z naslovom »Pragal Magyar Ujsagin« pod uredništvom grofa M. Karolyja začne v najkrajšem času izhajati v Pragi.

— Dvoboj Salvemini-Musolini. Kakor smo že poročali, je Salvemini

sem izgovoril sedaj sila važno besedo.

— In kaj sumite?

— Teza ne izveste ničoli, če ne odgovarja mola sumnja resnici. Preveč resna je, da bi to smel pred povedati.

— Ali sumite kdo je morilec?

— Ne, gospod, teza še ne vem, toda ne boite se gospod Robert Darzac, vedel na bom.

Moral sem videti, da je bil g. Darzac zelo giniin; zdelo se mi je, da mu ni ugalalo Rouletabillovo zadržilo. Toda zakaj pomaga reporterju iskati morilca če se boji, da bi ga našli? Tako sem se na tihem izpraševal. Moj mladi prijatelj je moral imeti isti občutek kot jaz ter je naravnost vprašal:

— Ali vam ni všeč, gospod Robert Darzac, da najdem morilca?

— Oh, je vzkliknil zarocenec gđine. Stancersonove v ognju, ki me je osupnil, — pobil bi ga takoli — Verujem vam to, reče resno Rouletabile, toda vi niste odgovorili na moje vprašanje.

Prišli smo do grmovia, o katerem

nam je ravnotako pravil mladi reporter. Vstopil sem ter sem mu pokazal lasne sledove moškega, ki se je tukaj skrivil. Rouletabile je imel zopet enkrat prav.

— I seveda, je rekel, i seveda!.. Opraviti imamo z individijem, ki ima meso in kosti in ki nima drugačnih sredstev ko mi; vse se bo uredilo, vse!

Ko je to rekel, me je prosil za papirnati podplat, ki mi ga je izročil, ter ga je položil na posebno lasno stopinjo za grmoviem. Ko so le zvravnal, je rekel samo: Preklicano!

Pričakoval sem sedaj, da bo sledil stopinjam od vežnega okna, toda obrnil mi se precel bolj na levo, izjavil je, da je popolnoma brez pomena mešati to blatno morje, ker je prepričan, kod je hodil morilec.

— Šel je do konca ograje, petdeset metrov od tuda, tam je preskočil živo mejo in larek; poglette, ravno nasproti one-le male steze, ki pelje proti ribniku. To je natkraljša pot, da je prišel do ribnika.

(Dalle prihodnjis.)

v svojem zadnjem govoru v zbornici brezobzirno ožigosal neznosne razmere, ki vladajo na Reki pod D'Annunziove strahovlade. Poleg tega je očital glavnemu uredniku »Popolo d'Italia« Benito Mussolini, da je doneveril 400.000 lir ki jih je nabral za reško podjetje. Mussolini je na to pozval Salvemini na dvoboj, ki ga je na ta odklonil, dokler se zadeva ne pojasni z dokazi. Ki jih ima na razpolago. Bil se bo le, če Mussolini ovzrže predložene dokaze. Vsa italijanska politična favnost z zanimanjem sledi temu prepiru, ki obeta razkriti mnogo znanih, ki le bil dosedaj pokrit pod plaščem »narodne ljubezne«.

— Krim zamorjen od kolere. Po došlem uradnem poročilu je bolgarska vlada dne 28. julija 1920 proglasila polotok Krim za zamorjen od kolere.

— Vpisovanje v trgovsko akademijo v Belgradu se bo vršilo za prvi in drugi razred 24., 25. in 26. t. m.

Dnevne vesti.

Kako se gospodarji z železnicami, o tem je obširno pisal včerajšnji »Slovenec«. Da bi pa razbremenil dr. Korotčev krivdo za slabo gospodarstvo na železnicah — nedostatom je v veliki meri kriv železniški minister dr. Korotčev sam — tož na ogromnih izdatkih, ki se morajo plačevati železniškemu osoblju, uradništvo sploh in vojaštvu. Tudi o nezdravih razmerah pri carini govori, kar je seveda popolnoma pravilno. Toda, če se vsega tega dr. Korotčev zaveda, zakaj ni že zdavnaj zoper to kaj ukrenil? V omejenih krajih se kopičijo velikanske množice blaga in promet vsled tega silno trpi. Velikansko škodo imajo naše železnice tudi vsled tega, ker vsled slabih razmer na naših železnicah promet iz inozemstva stoji. Naše železnice pa so tudi tako zelo drage, da iščejo sosedne države trgovskih potov izven Jugoslavije. Poleg tega je železniški park že popolnoma izrabljen, ministrstvo železnic pa še dosedaj ni plesnilo za potrebne stroje iz inozemstva, poskrbelo za popravilo vagonov in drugega železniškega materiala — in vse to po krivdi »stekega mojstrstva« iz Belgrada, kakor jih je imenih ministrstvo. Tvrde, s katerimi se ne morejo popraviti pogodbe za nabavo in popravilo železniškega materiala, so pogodbe odpovedale, ker se vlada ni hotela za take važne stvari pobrigati in so te tvrdke tačas dobile še naročila od drugod. Za to seveda, da se kreditira milijarde za vojaštvo, za to so vladni možje takoj glasovali! Kako pomorno je »Slovenec« vzklikal, ko je dr. Korotčev postal minister železnic, češ, »sedaj se homo pa v treh mesecih vozil tako kakor pred vojsko« — no sedaj pa že klaverno vzklika nad tem zavoženim gospodarstvom na železnicah: »Lepa perspektiva za našo bodočnost in naše železnice!« In mi vprašamo: Ali pa je to pravilno, da naj bi sedaj za vse te grehe slabega gospodarstva trpel je itak prazni želodec našega konzumenta, delavca, ke se ga poleg tega skuša še ogoljufati pri njegovem zaslužku in pri delovnem času? — Res izvrstni krmarji naše mlade države so te meščanske stranke v Belgradu! Propada industrija, propada promet, propada trgovina, ministri v Belgradu se pa brigajo le za parade, odlikovanja, svoje strankarske koristi in za armado! ...

Velike razlike v cenah se opaža zadnje dni po izločbah ljubljanskih trgovcev. Anarhija, ki vlada v državnem gospodarstvu, se pozna posebno v trgovini. Cene se vsak dan izpreminjajo in skoro ne bo dobiti dva trgovca v istem kraju, ki bi imela enako blago po istih cenah. Posebno se razliko cen opaža pri blagu, ki se ga uvaža. Manufakturno blago, blago iz usnja, kakor tudi živila varirajo v cenah — to pa zato, ker nekateri trgovci spekulirajo na to, kako bi že sedaj — v pričakovanju splošnega zvišanja cen — zaslužili. Sladkor n. pr. prodajajo nekateri trgovci po 60 kron, drugi po 64, nekateri celo po 65 kron za kilogram. Merodajni urad naj bi cene pri trgovcih malo ogledal in napravil red!

Ljubljansko porotno sodišče. Pred jezensko poroto se bodo odpravljale skoro izključno le same tatvine. Na zatožni klopi bo sedelo 40 tatov, ki so tvorili večje ali manjše tatinske družbe. Tudi dva žida prideta pred poroto. Porotne obravnave bodo trajale približno 14 dni.

Kako živijo na Madžarskem »Ne-mezeli Ujsag«, glasilo krščanskih socialcev v Budimpešti, prinaša članek z naslednjo vsebino: V času najhujšega vojnega pomanjkanja je znašala množina moke v Budimpešti sedem kilogramov na mesec za osebo. Le opustošenja romunske posadke opravičujejo znižanje te množine za polovico. Toda s tem ni nikakor opravičen namen, da obvelja polovična množina za vedno. Na Dunaju, četudi oddajajo ameriškansko moko, ki so jo nakupili po 40 K, po 10 K dobiva posamezna oseba po 6 kilogramov; kako hočete utemeljiti, da se mora preživljati prebivalstvo glavnega mesta bogate žitodne dežele s štirimi kilogrami? Izgovor, da se mora oblastveno žitno razdeljevanje omejiti na najbolj potrebno mero, ne velja, ker dosega v prosti trgovini cena pšenice vsled valutnih razlik ta-

ko ogromno vsoto, da se ravno ubožnejši sloji ne morejo preskrbeti s to moko. In tako, kaor v tej težki preizkušnji dežel. se godi revnemu človeku povsod, kjer ga preganja sreča, da mu poveljujejo obiskurni krščanski človekoljubi po metodah, ki jim navdihuje njihovo pravo »krščanstvo«. Saj ni treba, da lovimo primere preko naših mej, današnja Jugoslavija nudi dovolj žalostnih zgledov, kako moreš na klerikalni način gospodariti: s frazami proti večini oslepelega ljudstva — sebi lahko polniš kašče: z opičijim in zato le zunanijim posnemanjem tujih vzorov — pa ti bo klicala nezavedna masa: »Slava!« in ti bo kadila nezasluzene stolce! Znaš slepariti in ti ponujati s hlinjeno ljubezno kamna — dala ti bo kruha! Kdo bilje danes pravilni in narodu naravnost v oči, pa je ni postave, da bi mu odsekala predzno roko? To le izmeček slovenskega naroda: klerikalno farizejstvo! Ono nam je nakopalo na rame vse, kar nam dela danes življenje težko in za daljši čas nemogoče: draginjo in državne deficite, za naše razmere sramotno valuto in blazne militaristične izdatke, 300% železniški povisek in smešno onemoglost pred svetom, agrarno neriformo ter tisoč drugih protidržavnih zločinov. Ostale buržoazne stranke pa igrajo pri tem ulogo sodelavcev, zagovornikov, pajacev in marionet! Ampak mi si bomo vse to zapomnili za dan obračuna, ki ga nam prinesejo volitve! Za danes pa: Živela krščansko-intrigantska stranka Kaježev in Judežev!

Ureditev učiteljskih pokojnin. Iz Belgrada poročajo: Izdeluje se načrt zakona o ureditvi plač vpokojenih učiteljev, vdov in otrok umrlih in padlih učiteljev. Za podlago bo služil novi učiteljski zakon.

Iz krogov železničarskih upokojencev. Prejeli smo: Dve leti je tega, odkar se nam obljubila, da v tej bogati, »obljubljeni« Jugoslaviji ne bo več treba stradati. Toda razočaranja! Stradali smo dolga leta v vojni, stradamo pa tudi še sedaj v naši novi državi. Pohabljeni južne železnice imamo pa še to srečo, da odloča o usodi »žegnanč« minister, ki nam je v zadnjem času železnice tako zelo podražil. Sploh nam obešajo ti vladni možje v Belgradu naš vsakdanji kruh vedno višje, tako da ga upokojeni železniški pohabljenec že sploh ne more več doseči. Menda nas res hočejo prisiliti, da si obesimo vrvi okolo vratu. Povedo nam naj gospodje v Belgradu, kako naj človek živi s tremi kronami in 97 vinarji na dan! Jaz za svojo osebo sem kupoval doslej pri nekem usmiljenem kmetu mleko po eno krono liter, sedaj ga pa moram plačevati že po štiri kroge! Naši poslanci menda ne žive od pol litra mleka na dan, kakor si mislilo to pri nas upokojenci. Nikakor ni upravičeno, da bi morali mi trpeti, ki smo garali za 80 kraljarjev dnevno celih 22 let, poginili od lakote. Ali ni to res krivično, da mora ljudstvo v tej bogati državi in ob tej neizmerno bogati žetvi še vedno stradati? Nujno ukrenite potrebno, da ne bo naša Jugoslavija še za eno sramotno bogatejša! V Laškem trgu so vsem nameščencem izplačali pristojbine v dinarjih, le nam pohabljenim železniškim upokojencem v kronah. Zakaj ta dvojina mera? Ali naj bo to morda pravica? — H koncu se bratski pozdrav vsem sotrpinom, ki bodo zborovali te dni v Mestnem domu v Ljubljani!

Na državnih kmetijskih šoli na Ormu pri Novemestu se prične novo šolsko leto 1920/21 dne 4. novembra t. l. Učenci se sprejemajo v zimsko šolo in v letno šolo. Zimska šola traja dva tedaja že zimske mesece ter je namenjena sinovom iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Letna šola, namenjena sinovom iz vinorodnih krajev, traja eno celo leto. Prošnje za sprejem le vložiti pri podpisnem ravnateljstvu do 1. oktobra t. l. Prošnji se priložiti: domovno ozir. krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo o telesni in duševni sposobnosti, naravno izpričevalo in izjavo starišev ali varuhov, s katero se zavezujejo plačevati stroške šolanja. Sprejemalo se boe samo kmetijske sinove, ki ostanejo po končani šoli na svojem domu, ki so najmanj 16 let stari ter z dobrim uspehom končali ljudsko šolo. Oskrbnina je nastavljena na mesečno 240 K in se zamore plačati eventuelno tudi v zivilih. Za sinove ubožnih posestnikov je oddati nekaj popolnoma ali polovično prostih mest. Za ta mesta je predložiti uradno potrjena (od županstva in davkarje ter župnega urada) ubožna spričevala. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo državne kmetijske šole na Ormu pri Novemestu.

Čudne govornice se zadnje dni širijo po celjskem mestu glede neke tatvine Jakob. Zjutraj omenjene noči so namreč našli na mestu tatvine obesen trak, katerega nosilo v Celju na rokavu gotovi ljudje in ki je označen z »D. p.« ter številko. Kaj je na tem resnice, smo jako radovedni in nam bode morda to uganko natančneje razložil gospod Logar, šef celjske policije, kateri se je že parkrat dobro izkazal kot izvrstni lovec na takozvane celjske »komuniste«.

Popis in žigosanje vojnih posojil. Občinstvo opozarjamo, da izide v najkrajšem času v Uradnem listu za Slovenijo pravilnik, kako se bodo popisovale, žigosale in iz prometa jemale obveznice vojnih, ter popisovale in žigosale obveznice predvojnih državnih posojil blivše Avstrije in Ogrske. Obveznice je prijaviti pri davčnih uradih. Rok za prijavo je določen za vojna

posojila na čas od 6. do všteteja 20. septembra t. l., za predvojna posojila pa na 6. do všteteja 25. septembra t. l. V pravilniku se je finančno ministrstvo, ki ga je izdelalo, očitidno strogo držalo določb Saint-Germainskega dogovora, ki nalaga naši državi le popis in žigosanje v tuzemstvu se nahajajočih titrov. Bilo bi torej povse zgrešeno, tolačiti pravilnik v tem zmislu, da je ž njim tudi že rešena usoda v inozemstvu depozitiranih obveznic, ki so lastnina naših državljanov.

Upokojenci (upokojenke), vdove in sirote, poljski državljani, ki prebivajo na ozemlju države Srbov, Hrvatov in Slovencev in zlasti v Sloveniji in Medlimurju in prejemajo kot bivši državni uradniki tehi krajev pokojnino pri davčnih uradih, državnih blagajnicah itd. fer katerim ni priznana draginjska doklada, naj svoje pismene prošnje oddajo nemudoma, najkasneje do konca meseca avgusta t. l. pri generalnem konzulatu poljskem v Zagrebu, Boškovičeva ulica 2, da dobe pri pristojnih oblastih priznanje, odnosno naknadne izplačle draginjskih doklad. V pismeni prošnji naj so točno in čitljivo navede: ime in prednje umirovljenca (vdove itd.), naslov (čin), sedanje prebivališče (kraj, okraj, pošta), višino letne upokojnine v kronah in končno točne podatke (dan, mesec, leto, števil) dekreta (mirovnega odloka), zaeno oblast, ki ga je izdala. Generalni konzul.

Vojni minister je odredil, da imajo pravico do skrajšane vojaške službe dijaki ljubljanske višje obrtne šole, absolvirani in neabsolvirani, dalje dijaki splitske obrtne šole, sarajevske tehnične in zagrebške graditeljske šole.

Porotno sodišče v Ljubljani. Tretej porotno zasedanje v l. 1920 v Ljubljani se prične dne 30. avgusta. Predsednik porotnega sodišča bo dr. Oton Papež, predsednik dež. sodišča, predsednikovi namestniki pa drji: Fran Regally, Fran Vedernjak, Al. Žebre, Fran Rekar, Anton Bulovec. — Sodnika sta Fran Andolšek in Albert pl. Levičnik. — Namestniki sodnikov so: dr. Martin Travner, Josip Hauffner, Jakob Jarc, Leopold Žužek, Tomaž Einspieler, Anton Mladič, dr. Fr. Mohorič, Fran Pernuš, dr. Pavel Skaberne, Peter Keršič. — Zapisničarji bodo: Milan Tominec, Gilbert Zupančič, dr. Ludovik Zupin, Luka Kravina, Ralko Lederhas, Janko Čerček, Bogdan Petelin, dr. Viktor Vovk, Franjo Orožen, Joža Baričević, Ernst Rosing, Edmund Hohn, dr. Fran Lokar, dr. Rudolf Krivic, dr. Karl Slokar, dr. Fran Hubad. Imena porotnikov so: Jeraj Matija iz Podgorja pri Kamniku, Rus Ivan iz Stranske vasi pri Ljubljani, Benkovič Valentin iz Kamnika, Pohlina Janjo iz Kamnika, Toni Jakob iz Lanišče pri Ljubljani, Pohar Ivan iz Polje pri Radovljici, Majaron Ivan iz Brezovice pri Vrhniki, Premelj Ivan iz Ponove vasi pri Ljubljani, Cerar Fran iz Verneka pri Litiji, Vran Josip iz Ponove vasi pri Ljubljani, Anžič Janez iz Vevč, Kavalar Ivan iz Rateč, Novak Ignac iz Vnanje vasi pri Ljubljani, Keržan Fran iz Gradca pri Litiji, Kovač Jakob iz Preserij pri Vrhniki, Kersnik Anton iz Brda, Palovšnik Anton iz Viča pri Ljubljani, Šušteršič Alojzij iz Hribe pri Radovljici, Kandč Franc iz Tenetiš. Cerar Anton iz Moravč, Kraljič Franc z Iga, Trunk Ivan iz Begunj, Praprotnik Alojzij iz Gradca pri Litiji, Čufer Andrej iz Jesenice, Ločniškar Fran iz Vižmarji, Pohar Florijan iz Brezji, Bohinc Ivan iz Kisuč pri Radovljici, Javornik Franc iz Glinč, Kocjančič Valentin iz Ljubna pri Radovljici, Škerlep Fran iz Male vasi, Špurn Josip iz Male vasi, Bahar Fran iz Zgornje Šiške, Logonder Josip iz Zabulce, Očepek Ivan iz Volčjega potoka, Lipovec Jože iz Brezovice pri Vrhniki. — Nadomestniki porotnikov so: Navinšek Emil, Pust Fran, Žumer Anton, Večaj Alojzij, Pogačnik Alojzij, Franchetti Engelbert, Pauer Friderik, Kosteve Ivan — vsi iz Ljubljane, ter Terlep Matija iz Spodnje Šiške.

Produktivna zadruga ševjarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja, ki bo v pondellek 23. avgusta ob 3. uri popoldne v Hrenovi ulici 4. Opozarja se člane, da se poslužijo nakupa velike zaloge, ker se bo blago vsled povišanja železniške tarife znatno podražilo. k

Uradni list z dne 20. avgusta objavlja med drugim izpremenjeno tarifo izvoznih carin.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah Državne posredovalnice za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 8. do 14. avgusta 1920 dela 243 moških in 81 ženskih delavnic moči. Delodajalci so pa iskali 240 moških in 68 ženskih delavnic moči. Posredovanj se je izvršilo 161, delo iščejo: pisarn. moči, trgov. sotrudniki, delotrudnice, služkinje, peki, krojači, šivilje, natakariji, natakarike, dinarji, dinarice, ključavničarji, hlaplci, kovači, strojniki, vajenci, vajenke, hotel. sobarice itd. V delo se sprejmejo: hlaplci, poljski delavci, dekice, zidarji, gozd. delavci, dinarice, delotrudnice, tesarji, figuranti, mizarji, pletarji, mlinarji, stroj. ključavničarji, služkinje, vajenci, vajenke itd.

Iz stranke. Osrednje društvo stavbinskih delavcev podružnica Ljubljana, sklicuje svoj društveni shod v nedeljo 22. t.

m. ob 9. uri popoldne pri »Novem Svetu« in ne kakor je bilo rečeno v »Mestnem domu«. Ker je shod za vse stavbin. delavce važen, je dolžnost vsakega, da se ga udeleži. — Odbor.

Izobraževalno društvo »Svoboda« podružnica Udmat-Moste pozivlja sodruge iz odbora in odbora godbenega odseka, da se udeležijo izvanredne seje, ki se bo vršila v nedeljo, dne 22. avgusta. Sodrugi. vaša dolžnost je, da se sele gotovo in točno udeležite in se snidete v društvenem prostoru pri Mausariu. — Zdravo R. V.

Trbovlje. V torek dne 25. avg. ob 5. uri popoldne se bo vršila širša seja kraj. pol. org. J. S. D. v Trbovljah v delavskem domu, na katerega se vabijo vsi zaupniki iz Trbovelj in Hrastnika. Prosimo vse zaupnike kraj. pol. org. J. S. D. iz Trbovelj in Hrastnika, da se seje gotovo in točno udeleže. — Načelstvo.

Kultura.

Prvi gledališki večer vsake nove sezone je kakor tisti človek, ki ti zameri, če mu ne voščiš kot se spodobi in pa magari brez posebnega veselja »srečnega novega leta.« Kritiki, podaj nam roko in zatisni obe oči, če ti njegova obleka in klobuk nista pogodila! Ampak, hvalo bogu, ob tej priliki mislim, da mi ni treba velikega potvarjanja, že radi tega ne, ker v ni bil tako slab, da bi moral njegove umetniške vrednote ustvariti šele v svoji lastni fantaziji. Seveda take uprizoritve Schönherrijeve »Otroške tragedije« ne bom dosti hvallil, daji so napravili igralci, posebno g. Terčič, kar jim je bilo mogoče, toda pogrešal sem one monumentalnosti in enotnosti, ki jo je označil tirolski dramatik že s tem, da je položil tisto malo, zato pa tem silnejšega dejanja v roke samo trem osobam. Vse tisočere nijanse in fineše, kakor besede izklesane v kamen, so šle mimo nas, kot bi jih ne bilo. Kakor rečeno, zadovoljil me je samo g. Terčič, a dr. Gradišarjevo sem videl že v odlično boljših vlogah. Tem večje presenečenje je pripravil Bracco »Don Pietro Carnos« Kar more ženjalum umetnik uliti svojemu stvoru duha realnosti in karakterizacije, je ulil Bracco v sliko svojega junaka, in g. Kralj je dal tej slici snovi in duše. Od prvega trenutka, ko se približuje polglasno pevajoč, pa do zadnjega trenutka, ko se oddaljuje z usodnim pismom v žepu in nabitim samokresom, je bila njegova igra kakor ena sama napeta žica, ki jo pretrga lastna napetost, toda njeno brušenje čuješ še dolgo, dolgo v dnu srca. Ostali dve uložki nista nudili posebnih momentov, diskretni kakor sta, tvorita le okvir, da zadobi prava podoba tudi nekaj logičen konec. — Ali naj še kaj rečem? Par besed o predgovoru, ki spremlja take večere, par besed o škandaloznem vedenju nekter eksemplarov iz občinstva in o mestoma zelo slabem prevodu teksta? K prvemu se morda še kedaj povrnem, a zadnje je že itak specialiteta kolege pri »Sl. N.«

Karlo Kocjančič. Pozdravni večer Emila Adamiču priredi danes zvečer ob 21. uri v veliki dvorani Narodnega doma pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Vablmo vse občinstvo, zlasti pa pevška društva, pevke in pevce, da se večera v velikem številu udeleže. Vstopnine ni.

Knut Hamsun, največji sodobni norveški pisatelj in avtor znanega dela »Glad«, je praznoval v začetku t. m. 60 letnico svojega rojstva.

Najnovejša poročila.

(Vesti LDU.)

SPREMENBA V KABINETU. Zagreb, 20. »Jutranji list« poroča iz Beograda, da bo danes brčkone predložen regentu v podpis ukaz o imenovanju dr. Lazarja Markoviča za ministra za konstituanto in da bo dr. Markovič takoj nato zaprišežen.

ZVEZA S ČEŠKOSLOVAŠKO NAJ SE OBJAVI.

Belgrad, 20. »Progress« od 19. t. m. piše: Zveza s Češkoslovaško se družu s prihodom ministra za zunanje stvari dr. Beneša v našo prestolnico, toda ker te zveza skoro talno sklenjena in ker jo te sklenila vlada, ki te že izzubila zaupanje naroda, zahte-

vamo, da se ta zveza oblati, ker se v njej morebiti nahaja kaka zarota proti ljudskemu miru.

BOJI OB ALBANSKI MEJI.

Zagreb, 20. »Narodno Djeio« poroča iz Beograda, da je po poslednjih vesteh uspelo našim četam pri boritvi vse zavzete postojanke v dolnjem debarskem ozemlju. Vzpostavljeno je popolnoma prejšnje stanje. Na drugih mestih so spopadi še vedno resni ter se nadaljujejo ostri spopadi. Naše sile dobivajo neprestano ojačenja, ker se morejo pričakovati še vedno novi napadi.

VPADI MADŽARSKIH VOJAKOV V AVSTRIJO.

Dunaj, 20. Danes je dobil državni urad za vojno ob 10.50 popoldne naslednje obvestilo od poveljstva 3. bataljona 1. pehotnega polka: V noči na 20. t. m. ob štirih zjutraj so južno od Heimburga pri Prellenkirchenu vdrli čez mejo oboroženi madžarski vojaki, osemdeset po številu. Hoteli so odnesti vojaško opravo in druge predmete, ki so bili konfiscirani in dominirani v Prellenkirchenu. Poveljništvo 9. stotnije v Heimburgu je bilo o tem obveščeno. Došlo je na lice mesta in preprečilo rop ter pozkušalo zadržati Madžare, dokler ne bi prišlo ojačenje. Še predno pa je prišlo ojačenje, so se Madžari umaknili. Ob 6. zjutraj je došlo s tovornim vlakom iz Brucka 55 mož z dvema častnikoma in eno strojnico. V Prellenkirchenu je ostalo 120 mož pod poveljstvom majorja Kailwerta, da zabranijo ponovne napade. Madžari so zagrozili, da bodo še prišli. Danes je državni tajnik dr. Deutsch podal tozadnji referat na odsekovi seji.

Dunaj, 20. Današnja »Wiener Mittagszeitung« prinaša pred zaključkom lista brzojavko, da so davil madžarske čete vpadle v Deutsch-Altenburg. Iz Brucka ob Litvi odposlane čete ljudske brambe in orožništva so popolnoma odpovedale. Oficijska vest od urada za zunanje stvari še ni potrjena. Ravnateljstvo vzhodne železnice izjavlja, da je preleto brzojavko iz Brucka, da so Deutsch-Altenburg danes napadle madžarske čete.

STAVKE.

Praga, 20. »Prager Tageblatt« javlja iz Požuna: V vsem nitranskem ozemlju, kakor tudi v Praškaku, Trnnavi in v Velikih Topolčanah se le večer pričela slošna stavka v protest proti vojaškemu postopanju v Praškaku.

BELGIJA OSTANE NEUTRALNA.

Bruselj, 19. Ministrski svet je sklenil, da ostane Belgija v ruskopolskem konfliktu do konference v Minsku nevtralna.

Društvo brivskih, lasničarskih pomočnikov v Ljubljani priredi v nedeljo 22. avgusta 1920 veliko vrtno veselico, ki se bo vršila pri g. »Slamiču« na Glincah ob 15. uri (3.) popoldne. Spored: Kabaret, solo prizori, šaljna pošta, ples itd. Vstopnina 4 K. K obilni udeležbi vabi pododbor.

Veliki koncert. V torek 24. t. m. ob 9 uri zvečer se vrši veliki koncert v velikih dvorani Narodnega doma. Nastopi ga. Nilus Seviliana, originalna španska plesalka ter znameniti operni baritonist George Dubrovsky. Vstopnice se prodajajo v trafikah Dolenc v Pešernjovi ulici ter na večer koncerta pri blagajni v Narodnem domu.

Goveje meso bo prodajala »Vnovčevalnica za živino in mast« od sobote to je 21. t. m. dalje v svoji mesnici na Sv. Jakobu nabrežju vsem lastnikom vnovčevalničnih legitimacij ter javnim zavodom in korporacijam sprednje po K 18 za kg s priklado ter zadnje po K 20 za kg s priklado. Po isti ceni prodajala bo »Vnovčevalnica« goveje meso tudi na prosti stojnici vsakomur brez razlike, vendar pa nobena stranka ne dobi več, kakor en kilogram mesa. Vampe, pljuča in noge pa bo prodajala »Vnovčevalnica« na prosti stojnici po K 6 za kg.

Nakupovalna in razpečevalna zadruga mesarjev v Ljubljani bo prodajala od danes naprej vsak dan na stojnici Mihael Zajca v šolskem dvorodu goveje meso po 18 K I. vrste, II. vrste 17 K.

Izdajatelj: Ivan Milnar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Naznanilo I

Naznanjam cenj. občinstvu, da ostane od 23. t. m. nadalje vsled preurejevanja kavarniških prostorov

== kavarna začasno zaprta. ==

Prodaja kruha v veži I

Jakob Zajaznik, kavarnar, slašičar in pek v Ljubljani.

Cvetlična semena za jesensko setev kakor cinerarije, nagajčki, kerkveje, primule, mačhe itd. v lepi izbiri, jamčeno zanesljivo, se dobe pri **Sever & Komp., Ljubljana**, Wolfova ulica št. 12.

Mehlovano sobo, če mogoče s prostim uhodom in električno razsvetljavo, išče urednik „Napreja“. Cenj. ponudbe na uradni listi tega lista.

Ustanovljeno 1903.
Stampilje
iz kavočuka in kovin
Katalog franco
Pečati Šablono
Klišeji za tisk
Vzročne tiskalnice
Modeli za predtiskanje perila itd.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.

ANTON ČERNE
graveur
Ljubljana, Dvorani trg 1

Pločevinaste vrče in zaboje
od amer. petroleja, nadalje **železne sode**

kupujemo po najvišjih dnevnih cenah

Hrovat & Komp., Ljubljana, Vegova ul. 6.

Hitro, dokler traja zaloga!

Vinogradniki, poljedelci, trgovci.

Hitro!

Tlačilnice za grozdje

Tlačila za grozdje

Slamorenice

Sekala za repo

Stroji za ruženje koruze

Veternice

Mlatilnice

Gonilnice za dvouprego itd.

prodaja na debelo in drobno, vedno po najnižjih cenah

„SMEV“ TOVARNA STROJEV v Bjelovaru.

Zahtevajte cenike! Zahtevajte pomoče!

Vsakovrsne slamnike

slamnate torbice (cekarje) predpražnike; vse različne slamnate izdelke, priporoča gospodom trgovcem in cenjenemu občinstvu v obilno naročbo 314

FRANJO CERAR,

lovarka slamnikov v Stobi, p. Domžale pri Ljubljani.

KAJO DELIC,

ziatar in draguljar

Ljubljana Mišerjeva ul. 4

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje.

V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d.

Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Dvokolesa,

nova, komplet z dobro pnevmatiko od K 2200.—.

Pnevmatika po znižani ceni.

F. BAYTEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

„Marta“ Tovarna kemičnih izdelkov

SIGMUND HANN, ZAGREB,

Hlen 155. — Telefon 8—95.

izdeluje vsakovrsna valjila za čevlje, teletno milo v raznih velikostih, medrbo za perilo v belinah, kockah ali kroglicah. Zveplo v palčicah, traseško žiglo, vinski val, kolektor, kves i. t. d. na debelo in drobno po zmernih cenah.

„BALKAN“ Trgov. špedicijska in komisijska del. družba.

Brzjavni naslov: „BALKANSPED.“

LJUBLJANA—MARIBOR—TRST—WIEN.

Špedicija vseh vrst. — Sprejemanje blaga v skladišča. — Zacinjanja. — Mednarodni prevozi. — Selitve s patentiranimi vozovi na vse strani. — Skladišče, spojeno s trome juž. žel. — I. ljubljansko javno skladišče.

Največje domače špedicijsko podjetje.

COSULICH-LINE TRST-NEW-YORK.

Odplov parnikov iz Trsta:

26. avgusta . . . . . poštni parnik COLUMBIA,

8. septembra . . . . . ARGENTINA,

20. septembra . . . . . PRESIDENT GRANT.

Odhod od Ljubljane 3 dni poprej.

Vozne liste prodaja in prostore za potnike iz Slovenije pripravlja edinole:

Simon Kmetec, Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

2 kožarska pomočnika

vešča špaltanja (Bandmesser Spaltmaschine) in

2 vešča posluževanja stroja

za rezati meso (Entschleifmaschine), kakor tudi

več kožarskih pomočnikov

vajenih dela pri apnu in obdelovanju (Zurichtung) se sprejmejo.

Ponudbe na

Tvornicu koža i cipela A. JAKIL d. d.,

Karlovac.

ZLO GA

usnja in podplatov

razne vrste ter čevljarstvih pot občin priporoča

ANDREJ SEVER V LJUBLJANI

Prežernova ulica št. 9 (restavracija „Perles“).

Nova partija

gonilnih Jermanov

došla. Dobavljajo:

DRAVA

lesna trgovska in industrijska delniška družba MARIBOR.

Najnižje cene!

Jos. Stopar,
manufakturna trgovina,

Ljubljana,
Dunajska cesta št. 5.

Najnižje cene!

M. Kuštrin

Ljubljana — Maribor

Dunajska cesta št. 20 Podr. Jurčičeva ul. 9

priporoča

Auto-kolesa ter vsake

vrste gumijevih predme-

tov, izolirane žice za

električno napeljavo,

elektrotehnični material

po najnižjih cenah.

—
Telefon št. 470.

LES

rezan, tesan, okrogel, kupuje 126

„SEVER“

društvo lesnih industrijalcev dravske doline
MARIBOR, Tegetthofova cesta št. 43.

Marija Tičar, Tovarniška zaloga
Ljubljana — papirja
Selenburgova ulica. :: in razglednic ::

Večja množina časopisnega papirja se prodaja. Poizve se v upravi „Napreja“.

Cementne cevi,

cevi za vodnjake 1 m svetlobe, grobnje oklepe, stebre za vrtno ograje, stopnice iz umetnega kamna i. t. d. nudi po najnižjih cenah. F. Banda & drug Karlovska cesta 8. Ljubljana. 397

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Siska št. 22

priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerno cene.

Glavno zastopstvo za:

UNDERWOOD

pisalni stroj

OPALOGRAPH

razmnoževalni aparat

ima trdka

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ul. 7/I. in Gradšice 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje

Naročajte „NAPREJ“.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure

in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročtvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Poštni čekovni račun št. 10 532.

Telefon interurban 178.

Konsumno društvo za Slovenijo

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Društvo ima sedaj nad 17.000 članov. Po zadnjem računskem zaključku znašajo društveni skladi:

rezervni sklad K 42.831'65

bolniški sklad K 33.411'16

dispozic. sklad K 21.007'61

pogrebni sklad K 1.000'—

deležni sklad K 308.022'94

Društvo izplačuje zaostalom po umrlih članih pogrebno podporo, bolnim članom, bolniško podporo.

Društvo ima 35 prodajal in sicer sledeče:

Ljubljana, Sp. Siška

Glince pri Ljubljani

Rožna dolina pri Ljubljani

Ljubljana, Bohoričeva ulica

Ljubljana, Krakovski nasip

Ljubljana, Sodna ulica

Tržič na Gorenjskem

Križe pri Trziču

Sv. Ana pri Trziču

Sava-Jesenica

Jesnice (pri Ferjanu)

Koroška-Bel., Javornik

Mojstrana

Kranjska gora

Gorje pri Bledu

Radovljica

Borovnica

Kamnik

Litija

Radeče-Zidanmost

Celje

Store pri Celju

Soštanj

Rogaška Slatina

Pragersko

Maribor

Ruše nad Mariborom

Fala pri Mariboru

St. Loranec na Pohorju

Guštanj

Prevalje

Mežica Koroška

Črna I.

Črna II.

Pilberk

Poljčane

Hranilni oddelek

društva obrestuje hranilne vloge po 4% oziroma 4 1/2%. Hranilne vloge se vlagajo in izplačujejo v vseh zgoraj navedenih društvenih prodajalnah, kjer se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Kot član pristopi lahko vsak. Pristop znaša K 1'— delež K 100'—

Pisarna: Ljubljana-Sp. Siška, Kolodvorska c. 208.

Pisma naj se pošiljajo pod naslovom: **Ljubljana, poštni predal št. 13.**